

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

Кафедра соціальної педагогіки

РОБОЧА ПРОГРАМА

освітнього компонента «Технології соціально-педагогічної діяльності»

для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузь знань: 23 Соціальна робота

спеціальність (спеціальності): 231 Соціальна робота

освітня програма (освітні програми): Соціальна робота. Соціальна педагогіка.
Практична психологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри (підпис)

1. Назва освітнього компонента.

Технології соціально-педагогічної діяльності

2. Тип освітнього компонента.

Обов'язковий

3. Рік (роки) навчання.

3-й рік

4. Семестр / семестри.

6 семестр

5. Кількість кредитів ECTS.

6 кредитів

6. Відомості про викладача (викладачів).

Краснова Наталія Павлівна – доцент кафедри соціальної педагогіки, кандидат педагогічних наук, доцент, e-mail: krasnova.natulya@gmail.com

7. Очікувані результати навчання.

Вивчення курсу сприяє:

Формуванню інтегральної компетентності: здатності вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки і практичної психології або у процесі навчання, що передбачає застосування певних соціальних, соціально-педагогічних та психологічних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних компетентностей:

ЗК 4.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальних компетентностей:

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних, соціально-педагогічних, психологічних процесів, використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій відповідно до визначених завдань, потреб цільової аудиторії, актуального стану середовища.

СК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних і соціально-педагогічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади, розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків, виявлення актуального стану психологічної безпеки, наявних ризиків та їх уникнення.

СК 9. Здатність оцінювати соціальні, соціально-педагогічні і психологічні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних, соціально-педагогічних, психологічних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення, здійснювати просвітницьку та профілактичну діяльність відповідно до запиту та особливостей цільової аудиторії.

СК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад, встановлювати і підтримувати професійні відносини, співпрацювати з

профільними фахівцями, професійними організаціями, іншими зацікавленими сторонами щодо виконання професійної діяльності.

СК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері, здійснювати соціально-виховну та анімаційну діяльність з різними категоріями клієнтів, дітьми та молоддю з особливими потребами.

СК 19. Здатність до оцінювання результатів та якості професійної діяльності у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології; особистісного та професійного розвитку й саморозвитку, подальшої освіти й самоосвіти.

Вивчення курсу повинно забезпечити досягнення здобувачами таких *програмних результатів навчання*:

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної, соціально-педагогічної, психологічної проблеми.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення профілактичних та просвітницьких заходів, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо відповідно до вимог замовника, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН 7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах, самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) та технології соціальної, соціально-педагогічної, психологічної допомоги.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи, розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних, соціально-педагогічних та психічних явищ в контексті виконання професійних завдань.

ПРН 16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу; пропонувати власні способи вирішення соціальних, соціально-педагогічних та психологічних задач і проблем, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин; складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних, гендерно-вікових та інших відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 25. Відповідально ставитися до особистісного та професійного розвитку й саморозвитку, подальшої освіти й самоосвіти.

ПРН 24. Визначати зону професійної відповідальності та взаємодіяти з різними фахівцями, органами, установами, організаціями щодо виконання завдань професійної діяльності.

Soft skills: вміння вирішувати складні проблеми; контекстне мислення; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння прогнозувати; гнучкість, швидка адаптація до змін, оцінка та прийняття рішень та ін.

8. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента).

«Педагогіка», «Соціальна педагогіка», «Соціальна робота з різними категоріями клієнтів у громаді», «Соціальна робота з особами, що потрапили у СЖО», «Методологія наукових досліджень у галузі соціальної роботи», «Загальна та вікова психологія», «Соціальна психологія», «Соціальна політика і соціальна робота в Україні».

9. Зміст освітнього компонента.

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	Лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Змістовний модуль 1											
ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО СТРУКТУРУ І ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ											
1.1.	Теоретичні засади технологій соціально-педагогічної роботи.	10	2	2		6	10				10
1.2.	Зміст соціально-педагогічної діяльності як виду суспільної практики	10	2	2		6	10				10
1.3.	Методика роботи з нормативно-правовою базою соціально-педагогічної діяльності	10	2	2		6	10		2		8
1.4.	Інноваційні технології управління в соціально-педагогічній діяльності	10	2	2		6	10	2			8
1.5.	Класифікація методів соціально-педагогічної роботи.	10	2	2		6	10	2			8
1.6.	Методика організаційно-комунікативної роботи соціального педагога	10	2	2		6	10	2			8
1.7.	Технології соціально-педагогічного захисту прав дитини.	10	2	2		6	10				10
1.8.	Соціально-педагогічні технології з організації дозвілля	10	2	2		6	10		2		8

1.9.	Технології соціально-педагогічної діяльності в закладі загальної середньої освіти.	10	2	2		6	10		2		8
Змістовний модуль 2 ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ НАСЕЛЕННЯ											
2.1.	Технології соціально-педагогічної роботи з сім'єю.	10	2	2		6	10		2		8
2.2.	Соціально-педагогічна діяльність з дітьми, що залишилися без батьківського піклування	10	2	2		6	10	2			8
2.3.	Технології соціально-педагогічної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.	10	2	2		6	10				10
2.4.	Соціально-педагогічна робота з неповнолітніми та молоддю, які повертаються з місць позбавлення волі	10	2	2		6	10	2			8
2.5.	Технології соціально-педагогічної роботи з молоддю у пенітенціарному закладі	10	2	2		6	10	2			8
2.6.	Організація соціально-виховної роботи в дитячих оздоровчих закладах	10	2	2		6	10		2		8
2.7.	Діяльність фахівця соціальної сфери у Центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді .	10	2	2		6	10		2		8
2.8.	Соціально-педагогічна робота з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах.	10	2	2		6	10				10
2.9.	Технології профілактики адиктивної поведінки у молодіжному середовищі	10	2	2		6	10				10
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		180	36	36		108	180	12	12		156

10. Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література

1. Богданова І. М. Соціальна педагогіка : навч. посібник. Київ : Знання, 2018. 343 с.
2. Важковиховуваність: сутність, причини, реабілітація: навч. посіб. для соціальних педагогів та практичних психологів освітніх закладів / за ред. О. М. Полякової. Суми : Університетська книга, 2019. 346 с.
3. Вакуленко О. В. Активізація молоді як чинник соціальної самореалізації та інтеграції. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка : збірник наукових праць*. Випуск 25. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. С. 9–16.
4. Вакуленко О. В., Костюшко Г. О. Активізація соціально-виховної роботи з формування ЗСЖ молоді на засадах народних традицій. *Current trends and factors of the development of pedagogical and psychological sciences in Ukraine and EU countries: conference proceedings : International scientific and practical conference*, September 25 – 26, 2020. Lublin: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. P. I. P.195–199.
5. Вакуленко О. В., Безсмертна О. О. Посередництво як технологія соціально-педагогічної роботи щодо вирішення конфліктних ситуацій серед учнів. *Науковий часопис*

НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. Випуск 27. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. С. 9–21.

6. Гончарова Т. Дитячі громадські організації України – на захисті прав та інтересів дітей. *Початкова школа*. 2019. № 8. С. 11–16.

7. Загвязинский В. І., Селіванова О. А. Соціальна педагогіка : підручник для академічного бакалаврату / під ред. В. І. Загвязинский, О. А. Селіванової. 2-е изд., перероб. і доп. 2017. 448 с.

8. Комар В. Просвітницько-профілактична робота соціального педагога з дітьми та їхніми батьками. *Соціальний педагог*. 2017. № 2 (112), лютий. С. 42–46.

9. Краснова Н. П. Соціально-педагогічний вплив на процес соціалізації особистості в умовах деструктивного середовища засобами ігрових технологій. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2019. № 1(324) Ч 2, березень. С. 44–53.

10. Краснова Н. П. Соціально-педагогічні технології патріотичного виховання старшокласників закладу загальної середньої освіти в умовах сьогодення. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2019. №6 (329) жовтень. Ч.1. С. 91–105.

11. Краснова Н. П. Технології естетичного виховання особистості засобами театрального мистецтва. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2021. № 6 (344) жовтень. Ч.І. С. 78-93.

12. Краснова Н. П. Технології формування професійно-етичної компетентності майбутніх соціальних працівників в процесі професійної підготовки. *Сучасний науково-практичний дискурс у вирішенні освітніх проблем*: кол. монографія / Харченко С. Я. та ін. ; за наук. ред. Харченко С. Я.; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», Старобільськ. Київ : Талком, 2021. С. 197–227.

13. Молодь України в алгоритмі суспільного життя. (2022). URL : www.ipo.org.ua

14. Соціальна робота : навчальний енциклопедичний словник-довідник / за науковою ред. д.с.н., проф. В. М. Пічі. Вид. 4-те, виправлене, перероблене та доповнене. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 61 с.

15. Code of ethics of the national association of social workers. (2018). National. NASW. Association of Social Workers.. URL : <https://socialwork.sdsu.edu/wp-content/uploads/2011/09/NASW-Code-of-Ethics2017.pdf>

16. Evgenia Durmanenko, Svitlana Cherneta, Iryna Bychuk, Maryna Voloshenko & Yaroslav Tbinskiy (2021). The value of conscious paternity as a priority direction in the vocational training of social workers. *REVISTA DE LA UNIVERSIDAD DEL ZULIA*. 3ª época, Año 12, (35), 85–105. URL : <https://produccioncientificaluz.org/index.php/rluz/article/view/37042>

Додаткові джерела

1. Вакуленко О. В. Теоретичні стратегії та моделі профілактики негативних явищ та ФЗСЖ. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць*. Випуск 12. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. С. 25–35.

2. Здоровенко Н., Коляденко Н. Авторська корекційно-розвиткова програма «умови та технології формування соціальної компетентності підлітків». *Психологічне здоров'я*. 2021. №4. С. 76–99.

4. Кириленко В. Корекційна робота психолога та соціального педагога / соціального працівника з профілактики й подолання агресивної поведінки молодих школярів. *Початкова школа*. 2018. № 2. С. 50–53.

5. Костюшко Г. О. Традиційні сімейні цінності молоді в контексті їх сучасної трансформації. *Науковий Часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка*. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. Вип. 24. Том І. С. 71–79.

6. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 192 с.
7. Мельник Д. Гендерні стосунки у сім'ї. Тренінгові заняття для батьків. *Соціальний педагог*. 2019. № 2 (26) лютий. С. 52–54.
8. Молодь України в алгоритмі суспільного життя. 2022. URL : www.ipo.org.ua
9. Наша сім'я: методичні рекомендації прийомним батькам / Н. М. Комарова, Г. М. Бєвз та ін. Київ : ДЦССДМ, 2019. 80 с.
10. Петрова, А. Діти з особливими потребами. Як допомогти їм пристосуватися до соціуму здорових дітей. *Соціальний педагог*. 2018. № 2 (134), лютий. С. 42–52.
17. Письмак, Л. Соціальний педагог у закладі дошкільної освіти. Особливості діяльності. *Соціальний педагог*. 2018. № 6 (138), червень. С. 36–42.
11. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 09.02.2017 р. №20/95-ВР. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80/para0115#o115>
12. Радул В. Культура та соціалізація особистості. *Рідна школа*. 2018. № 1–2, січень-лютий. С. 8–12.
13. Соціальна робота: від теорії до практики : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 192 с.
18. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с.
19. Тутова, І. Діти в складних життєвих обставинах. Особливості роботи соціального педагога із соціального захисту дітей пільгових та облікових категорій. *Соціальний педагог*. 2018. № 8 (140), серпень. С. 20–33.
20. Olena V. Belkina-Kovalchuk, Evgeniya A. Durmanenko, Tetyana A. Martyniuk, Victoria V. Petruk & Svitlana Yu. Cherneta. (2021). School Mediation as A Means of Preventing Social Maladjustment of Students from Risk Groups. *JoJournal of Intellectual Disability - Diagnosis and Treatment*, Vol. 9, (5), 546–554. URL : <https://www.lifescienceglobal.com/pms/index.php/jiddt/article/view/8418>

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Національна академія педагогічних наук України URL: <https://naps.gov.ua/ua/>
3. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
5. Міністерство освіти і науки України URL: <https://mon.gov.ua/ua>
6. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
7. Бібліотека Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://libr.luguniv.edu.ua/>
8. Цифровий репозиторій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/>

9. Технології викладання та атестації.

Діяльність здобувача освіти:

- опанування теоретичного матеріалу;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- презентація доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії на практичному занятті;
- самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз, створення структурно-логічних схем;
- виконання завдань для самостійної роботи.

Поточний контроль:

Поточний контроль здійснюється за допомогою тестування, усного опитування; письмового контролю, модульна контрольна робота.

Форма семестрового контролю:

Екзамен.

10. Критерії оцінювання (у %).

Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:

- модульні контрольні роботи – 10%;
- результати роботи на практичних заняттях – 72%;
- самостійна робота – 18%.

11. Мова викладання.

Українська